

Jaarwisseling in Den Haag

4

Haagse vrijwilligers van het jaar 2021

8

Warm de winter door

12

Scholen vieren Paarse Vrijdag

15

Ombudsman	3
Afval	6
Den Haag tegen Corona	7
Den Haag maakt het	10
Gemeenteraad	14
Agenda	16

De geleidelijn naar stadskantoor Leyweg werd 2 december in gebruik genomen een dag voor de Internationale Dag voor Mensen met een Beperking.

FRANK JANSEN

Meer geleidelijnen in de stad

Den Haag krijgt zo'n 50 extra geleidelijnen voor mensen met een visuele beperking. De eerste loopt naar stadskantoor Leyweg en werd 2 december in gebruik genomen een dag voor de Internationale Dag voor Mensen met een Beperking.

■ De gemeente vindt het belangrijk dat de buitenruimte voor ieder-

een in de stad toegankelijk is ingericht. Geleidelijnen zijn belangrijk voor mensen met een visuele beperking. Dankzij deze geribbelde tegels kunnen mensen die slechtziend of blind zijn veilig hun weg vinden op straat.

Stichting Voorall heeft in samenwerking met de gemeente Den Haag een uitgebreide analyse gemaakt van

plekken waar geleidelijnen ontbreken. Bij tram- en bushaltes is het goed geregeld. Op veel kruispunten en oversteekplaatsen in de stad nog niet.

De gemeente heeft 800.000 euro gereserveerd om geleidelijnen aan te brengen. De lijnen worden gemaakt van een nieuw type tegel en klinker. Die past beter in het straatbeeld, is veiliger en gebruiksvriendelijker.

Sinds oktober loopt de campagne 'Allemaal verschillend, allemaal Haags'. De gedachte achter die campagne is dat iedereen in de stad een steentje kan bijdragen aan een voor iedereen toegankelijke stad.

 Meer informatie?
denhaag.nl/toegankelijkkestad
allemaalhaags.nl

Openingstijden met de feestdagen

■ Rond Kerstmis (25 en 26 december) en oud en nieuw (31 december en 1 januari) heeft de gemeente aangepaste openingstijden. Op de website van de gemeente vindt u een overzicht van alle aanpassingen. Daarop kunt u zien op welke dagen en tijden u bij de gemeente terecht kunt. De openingstijden kunnen veranderen door nieuwe coronamaatregelen.

 Meer informatie?
denhaag.nl/feestdagen

Toekomstwijzer: geef uw mening over Den Haag in 2050

■ Heeft u ideeën over de toekomst van Den Haag? Bijvoorbeeld over onderwerpen als duurzaamheid, groen, bouwen, verkeer, gezondheid en veiligheid? Geef uw mening via de toekomstwijzer. Deze kunt u tot en met 19 januari 2022 invullen op de website omgevingsvisie.denhaag.nl. De toekomstwijzer is een soort stemwijzer met vragen en stellingen over hoe Den Haag zich de komende 30 jaar kan ontwikkelen.

De gemeente werkt aan een visie op de toekomst van Den Haag: de omgevingsvisie 2050. Inwoners kunnen hierover meedenken en meepraten. De gemeente verwerkt de belangrijkste uitkomsten van de toekomstwijzer en de gesprekken in de stad in de omgevingsvisie. Wilt u op de hoogte blijven? Meld u aan voor de updates.

 Meer informatie?
omgevingsvisie.denhaag.nl

DenHaag.nl uitgelicht

 Zwemmen in de kerstvakantie?
Kijk voor de openingstijden van de Haagse zwembaden op denhaag.nl/zwemmen.

 Sneeuw of ijzel?
Inwoners kunnen gratis strooizout afhalen. Kijk voor locaties en strooiroutes op denhaag.nl/gladheid.

Technologie voor Thuis Hagenaars vertellen Hagenaars over hun ervaringen met slimme technieken

‘Ik heb er elke dag plezier van’

Als zelfstandig wonen niet (langer) vanzelf gaat, kunnen slimme technieken een uitkomst zijn. Hulpmiddelen op maat maken het leven een stuk gemakkelijker. De campagne ‘Technologie voor Thuis’ laat Hagenaars kennis maken met wat er allemaal mogelijk is.

Eigenlijk is ze helemaal niet zo technisch, zegt ze zelf. Toch weet Ans Vogelaar (82) inmiddels veel van sensoren, robots, slimme horloges en andere handigheden voor thuis. Ze geeft rondleidingen in de iZi-ervaarwoning aan de Steenhouwersgaarde. Dit 3-kamerappartement is een demonstratiewoning helemaal vol met de nieuwste vindingen om lang zelfstandig te kunnen blijven wonen.

Ans noemt een paar voorbeelden: ‘Je hebt sensoren die ervoor zorgen dat ‘s nachts automatisch het licht aangaat als je opstaat en naar het toilet moet. Iets heel anders is een systeem om ramen te openen en gordijnen te sluiten. Of een medicijndoos die meldt wanneer je een pil moet slikken. Wat niet technisch is, maar wel belangrijk zijn de anti-sliptegels in de badkamer. Zo is het hele huis volgestopt met hulpmiddelen.’

Ans is ambassadeur van de campagne Technologie voor Thuis. Ze geeft op aanvraag rondleidingen in de iZi-woning. Zelf is ze nog heel vitaal. Toch hebben zij en haar man al wel een paar slimme oplossingen in huis. ‘Ik ben heel blij met mijn senioren-smartphone. Hij heeft grote toetsen en is eenvoudig te bedienen. Eerst wilde ik er niet aan, maar nu kan ik niet zonder. Ik heb contact met de kinderen, maak foto’s en doe er mijn bankzaken mee. Als mij dat lukt, dan moet het iedereen kunnen.’

Ans Vogelaar demonstreert een heupairbag die beschermt bij vallen. Het is een van de slimme hulpmiddelen in de IZI-ervaarwoning. HENRIËTTE GUEST

Ontmoet de ambassadeurs

Hagenaars vertellen Hagenaars over hun ervaringen met technologie voor thuis. Ze komen naar bijeenkomsten in de wijken, beantwoorden vragen en demonstreren hulpmiddelen. Wilt u ambassadeur worden of in gesprek met een ambassadeur? Of wilt u een rondleiding in de iZi-ervaarwoning of hulpmiddelen thuis uitproberen? Stuur een email naar technologievoorthuis@denhaag.nl. Op de website www.technologievoorthuis.nl staat een kalender met alle bijeenkomsten en andere activiteiten. Check vooraf of er wijzigingen zijn in verband met de coronamaatregelen.

Meer energie

Ook Robert Fossen (50) is ambassadeur van de campagne. Door een ziekte is zijn gezichtsvermogen in tien jaar tijd heel sterk achteruitgegaan. ‘Ik heb het geluk in deze tijd te leven. Vroeger zou ik nog veel meer beperkt zijn. Nu heb je allerlei geweldige hulpmiddelen. Als ik ‘s morgens opsta, roep ik ‘goedemorgen’ en dan hoor ik een stem die mijn agenda voor die dag voorleest en andere dingen opsomt waar ik aan moet denken. Lezen en typen kosten me heel veel moeite, toch kan ik sneller whatsappen dan wie ook. Mijn telefoon leest de berichtjes voor en ik spreek de antwoorden in, die meteen in tekst worden omgezet.’

De grote winst volgens Robert is dat hij veel meer energie overhoudt. ‘Als je een

beperking hebt, kosten de dagelijkse handelingen veel moeite. Ik ben snel uitgeput en krijg hoofdpijn van ingespannen uren. Dankzij mijn slimme apparaten heb ik meer energie voor de leuke, interessante en belangrijke dingen van het leven. Ik heb er elke dag plezier van. Als je handig bent met techniek kun je ver komen. Maar ook als je niks hebt met techniek, zijn er eenvoudig te bedienen hulpmiddelen. Je bent ook nooit te oud om iets nieuws te leren. Wij als ambassadeurs kunnen helpen om uit te vinden wat bij jou past. Het is maatwerk.’

 Meer informatie?
technologievoorthuis.nl

Contact met de gemeente

E-mail: www.denhaag.nl/contact
Telefoon: 14070 (maandag t/m vrijdag 8.30 tot 17.00 uur)
Chatten: www.denhaag.nl/contact (zelfde tijden als telefoon)
Balie: Den Haag Informatie @entrum in Atrium stadhuis (maandag t/m vrijdag 8.30 tot 16.30 uur)
Post: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag
Sociale media: twitter.com/gemeentedenhaag, facebook.com/gemeenteDH, instagram.com/gemeentedenhaag
Gemeenteberichten: Officiële publicaties van de gemeente vindt u op www.overuwbuurt.overheid.nl

Stadsdeelkantoren

Centrum/Stadhuis, Spui 70, 2511 BT Den Haag
Escamp, Leyweg 813, 2545 HA Den Haag
Haagse Hout, Loudonstraat 95, 2593 RV Den Haag
Laak, Slachthuisplein 25, 2521 EC Den Haag
Leidschenveen-Ypenburg, Brigantijnlaan 303, 2496 ZT Den Haag
Loosduinen, Kleine Keizer 10, 2553 CV Den Haag
Scheveningen, Scheveningseweg 303, 2584 AA Den Haag
Segbroek, Fahrenheitstraat 190, 2561 EH Den Haag
Openingstijden: www.denhaag.nl/stadsdeelkantoren
Telefoon: 14070

Colofon

De Stadskrant verschijnt elke vier weken
De volgende Stadskrant verschijnt op: 19 januari
Uitgave: Gemeente Den Haag, Spui 70, Postbus 12600, 2500 DL Den Haag
telefoon (070) 353 26 30
E-mail: stadskrant@denhaag.nl
Eindredactie: Corinne Leopold
Met bijdragen van: Hans Oerlemans
Klachten bezorging: www.denhaag.nl/stadskrant
Productie: Gemeente Den Haag, IDC
Reacties: Mail uw reactie naar stadskrant@denhaag.nl of bel (070) 353 26 30

Energie uit de Wijk Challenge: zeven winnende initiatieven

Op 25 november zijn de winnaars gekozen van de derde editie van de Energie uit de wijk Challenge. Zij willen in 2022 de overstap naar schone energie maken in hun wijk, buurt of straat.

■ ■ Dertien bewonersinitiatieven streden om de titel Haagse Energie Topper 2022. Een onafhankelijke jury onder leiding van meteoroloog en klimaatambassadeur Helga van Leur koos de zeven winnende initiatieven. Zij ontvangen in totaal 246.685 euro subsidie en ondersteuning van experts bij de uitvoering van hun project. Ze moeten binnen één jaar tastbare resultaten behalen.

Winnaars

Dit zijn de winnaars:

- Verduurzaming Willem Dreeshuis in de Bomenbuurt
- Sollude: bloemvormige zonnepanelen in Mariahoeve en Leidschenveen
- Sevilla aan de Noordzee: schaduwdoeken over de weg in het Statenkwartier

De Haagse Energie Toppers 2022.

DONKERGROEN CREATORS

- Energiecoöperatie van strandpaviljoenhouders: duurzame energie voor de strandpaviljoens
- Schets goos green: verduurzaming buurthuis Spoorwijk
- Energiehaven: zon, recreatie en opslag voor de wijk, Binckhaven in de Binckhorst
- De HoppeVen Duurzaam: verduurzaming van een gebouw in de Schilderswijk

Ook de bewonersinitiatieven die niet zijn uitgeroepen tot Energietopper leveren een belangrijke bijdrage aan de overstap naar een stad op schone energie. Zij worden door de gemeente met advies op weg geholpen.

 Meer informatie?
duurzamestad.denhaag.nl/challenge

Proef met cameratoezicht bij containers in Laak en Transvaal

Afval naast de containers of op straat zorgt voor een vieze buurt en overlast. De gemeente wil kijken of cameratoezicht daartegen helpt. Vanaf december komen er vijf camera's in Laak en Transvaal op plekken waar mensen vaak hun afval naast de container dumpen.

■ ■ De gemeenteraad heeft gevraagd om deze proef met cameratoezicht. Er komen vijf camera's:

drie echte en twee dummies die niet filmen. De camera's worden steeds op een andere plek gezet.

Afvaloverlast

Voor de proef heeft de gemeente twintig containerlocaties in Laak en Transvaal uitgekozen waar veel afvaloverlast is. Iedereen die in de buurt komt van de container komt in beeld. Alleen de beelden van mensen die afval naast de container zetten worden bewaard. Ieder-

een die afval naast de container zet kan een hoge boete krijgen.

Resultaten

De proef duurt een half jaar. De resultaten van de proef zijn eind 2022 bekend. Daarna bepaalt de gemeenteraad of er vaker cameratoezicht komt.

 Meer informatie?
denhaag.nl/afvalcamera

Parkeren met de feestdagen

■ Ook op feestdagen geldt betaald parkeren in Den Haag. De tarieven en tijden staan op de parkeerautomaten. Rond de jaarwisseling worden op sommige plekken uit voorzorg de parkeerautomaten van een beschermkap voorzien of afgesloten. U moet dan wel nog steeds betalen. Hiervoor kunt u een parkeerapp gebruiken op uw mobiele telefoon.

 Meer informatie?
denhaag.nl/parkeren

Archeologen vinden middeleeuwse fundering Binnenhof

Voorafgaand aan de renovatie van het Binnenhof doen de archeologen van de gemeente onderzoek. Daarbij zijn ze gestuit op funderingen uit de 13e eeuw. Het zijn resten van een nog onbekend gebouw uit de tijd van graaf Floris de Vde. De muurresten liggen onder de galerij van de Eerste Kamer. Meer informatie op www.denhaag.nl/archeologie.

JURRIJAN BROBBEL

Ombudsman

Fake verhuurder

Met een vervalst huurcontract laat iemand zich inschrijven op een adres in Den Haag. De betreffende woning is eigendom van mevrouw X. Als zij deze zelf wil gaan verhuren, merkt ze dat er al een persoon staat ingeschreven. 'Huurder' en 'verhuurder' zijn voor haar onbekend. Ze vindt dat de gemeente had moeten controleren of de 'verhuurder' daadwerkelijk eigenaar van de woning is. Ze dient een klacht in.

Hoe zijn de regels? Wie in Den Haag een verhuizing wil doorgeven, moet een 'bewijs van bewoning' laten zien. Huur je een particuliere woning, dan is een getekende huurovereenkomst voldoende. De gemeente hoeft niet te controleren of de eigenaar toestemming geeft en ook niet of de verhuurder daadwerkelijk de eigenaar is. De gemeente wijst de klacht dan ook af, want de gevolgde procedure was correct.

Maar wat als er twijfel is aan de echtheid van het huurcontract? Had de loketambtenaar kunnen vermoeden dat er iets niet klopte? De ombudsman vindt van wel. Zo is het 'huurcontract' wel erg

summier en zijn het handschrift van huurder en verhuurder exact hetzelfde. Genoeg reden om nader onderzoek te doen. In tweede instantie erkent de gemeente dat het huurcontract inderdaad sterk afwijkt van wat gebruikelijk is en daarom niet zomaar had mogen passeren.

De ombudsman vindt de klacht over de gebrekkige controle van het 'bewijs van bewoning' gegrond. De inschrijfbalie is een belangrijke barrière om adresfraude tegen te gaan. Als iemand eenmaal onterecht ergens is ingeschreven, is het erg moeilijk dit met terugwerkende kracht ongedaan te maken. Op allerlei manieren kan hier misbruik van worden gemaakt.

In een aanbeveling roept de ombudsman de gemeente op om bij verhuisaangiften standaard de huurovereenkomst nauwkeurig te controleren en in geval van twijfel na te gaan of de verhuurder gerechtigd is de woning te verhuren.

 De gemeentelijke ombudsman, mevrouw Stehouwer en de jeugdombudsman, mevrouw Nass behandelen klachten van burgers over de gemeente Den Haag en de Jeugdzorg.
Telefoon: (070) 752 82 00 (werkdagen van 9.00 tot 12.00 uur)
E-mail: ombudsman@denhaag.nl
Post: Postbus 16623, 2500 BP, Den Haag
Website: ombudsman.denhaag.nl, jeugdombudsman.denhaag.nl
Telefonisch spreekuur: woensdag 13.00 tot 15.00 uur. Maak vooraf een afspraak via ombudsman@denhaag.nl of via (070) 752 82 00.

Wie verdient een Haags jeugdlintje?

■ Kent u kinderen of jongeren tussen 6 en 23 jaar die zich belangeloos inzetten voor een ander of voor de stad? Meld ze dan aan voor een Haags jeugdlintje. Deze jaarlijkse onderscheiding is bedoeld voor alle actieve jonge Hagenaars. Er zijn drie leeftijdscategorieën: 6 t/m 12 jaar, 13 t/m 17 jaar en 18 t/m 22 jaar. Aanmelden kan tot en met 31 januari 2022.

 Meer informatie?
denhaag.nl/jeugdlintje

Mobiel inzamelpunt Radio Hollandplein

■ Iedere woensdag tussen 12.30 en 15.30 uur kunt u op het Radio Hollandplein op Scheveningen kleine huishoudelijke apparaten gratis inleveren. Bijvoorbeeld een föhn of mixer. Ook klein chemisch afval zoals batterijen en frituurvet is welkom. Van de ingeleverde spullen worden zoveel mogelijk nieuwe producten gemaakt. Dat is goed voor het milieu. Helpt u mee?

 Meer informatie?
denhaag.nl/actueel

Een mooie jaarwisseling

Ook dit jaar zorgt het coronavirus er voor dat de feestdagen er anders uit gaan zien. Toch proberen we er gezellige dagen van te maken. De stad is prachtig versierd en verlicht. Kijk hoe u dit jaar de jaarwisseling verantwoord en feestelijk kan vieren.

 Meer informatie?
denhaag.nl/jaarwisseling

Ook dit jaar geldt met oud en nieuw een landelijk verbod op de verkoop en het afsteken van vuurwerk. Met het verbod wil het kabinet extra werkdruk voor de zorg en de handhaving voorkomen. In Den Haag gaat de actie voor vuurwerkvrije buurten niet door. U kunt dit jaar geen borden aanvragen. Licht soort vuurwerk, zoals sterretjes, trektoewtjes en sierfonteinnetjes mogen wel.

Voorlichting op scholen

In december verzorgen medewerkers van Halt voorlichting aan kinderen op de Haagse basisscholen. Ook dit jaar gaan ze met leerlingen in gesprek over het vuurwerkverbod. Wat zijn de regels en wat doet het vuurwerkverbod in coronatijd met jongeren?

Geen vreugdevuren

Door de onzekere situatie en maatregelen door corona kunnen dit jaar de vreugdevuren weer niet doorgaan. Al sinds begin dit jaar zijn de gemeente en de bouwers van de vreugdevuren in Scheveningen, Duindorp, Escamp en Laak in gesprek om de vreugdevuren mét vergunning door te laten gaan. Dit leek tot voor kort te gaan lukken, totdat onzekerheden vanwege het virus en de maatregelen toch roet in het eten gooiden. De inzet van alle partijen blijft voor volgend jaar hetzelfde. Tijdens de jaarwisseling van 2022 naar 2023 is het de bedoeling dat de vreugdevuren wel doorgaan.

Kerstverlichting in de Pluivierstraat in Duindorp.

MARTIJN BEEKMAN

Ervaart u overlast of heeft u tips over bijvoorbeeld opslag, vervoer of handel in vuurwerk? Dan kunt u dat in aanloop naar de jaarwisseling op verschillende manieren melden.

■ Bel direct 112 als u spoedeisende gevaarlijke en verdachte situaties ziet of als u getuige bent van vernielingen

■ Bel de politie via 0900 - 8844 om andere tips over illegaal vuurwerk door te geven

■ Meld via www.denhaag.nl/meldingen als er iets in de openbare ruimte kapot is

■ Anoniem melden kan ook via Meld Misdaad Anoniem: 0800 - 7000

Lever uw vuurwerk in

Vanwege het vuurwerkverbod kunt u eind december uw vuurwerk inleveren. Dat kan op 28 december en 29 december van 9.00 uur tot 17.00 uur op het parkeerterrein van ADO Den Haag en op het parkeerterrein aan de Machiel Vrijenhoeklaan.

Online bingo voor jongeren

Een online bingo voor jongeren. Vorige kerstvakantie was het een van de successen van Den Haag Inside Out, een online programma voor jongeren in coronatijd. Ook dit jaar staat de bingo op het programma.

Yassine Abarkane, verantwoordelijk voor de coördinatie en uitvoering van de activiteiten in het Stagehuis, organiseert samen met zijn collega Achraf Abba, de bingo. Yassine: 'Jongeren hebben te kampen met verveling. Zeker tijdens de vakantieperiode is dit frustrerend voor ze. Daarom zijn we blij dat Den Haag Inside Out met een Winterprogramma komt vol activiteiten voor ze.'

Achraf Abba (links) en Yassine Abarkane (rechts) tijdens de bingo in 2020.

SANDRA UITTENBOGAART

Wij zetten ons volop in om de jongeren een mooi programma aan te bieden.'

De bingo werd eind 2020 door jongeren zelf als idee aangedragen. Dat werd een groot succes. 'We hebben gepolst onder jongeren of er ook dit jaar behoefte is aan deze activiteit. En die was er. Op vijf avonden in de kerstvakantie gaan we er een show van maken. Op 27, 28, 29, 30 en 31 december kunnen jongeren inchecken vanaf 18.30 uur. Hopelijk mag een deel van de jongeren in hun buurthuis fysiek aanwezig zijn en het samen beleven. Maar sowieso wordt de show gestreamed dus iedereen kan meedoen.

Vanuit huis of bij hun vrienden

voor iedereen

Laat niemand 'in de kou staan' en let op elkaar

De jaarwisseling komt in zicht. Opnieuw leven we in onzekerheid over het verloop van de coronacrisis. Die tegenslag komt hard aan. Gelukkig is de situatie niet uitzichtloos. Het virus blijft, maar wordt steeds beheersbaarder. De boosterprik versterkt de weerbaarheid en mensen met twijfels laten zich vaker vaccineren. Dat werkt, maar niet meteen.

Oud & Nieuw is een feest van positief vooruitkijken. Daarom vieren we de jaarwisseling, maar wel zo veel mogelijk in eigen kring thuis. Ieder op zijn eigen manier. Ik wil daar twee dingen bij meegeven.

Eén: laat niemand 'in de kou staan', want eenzaamheid is een groot probleem in Den Haag. Zeker rond de feestdagen en vooral onder de omstandigheden van dit moment. En twee: maak er een feest van waar opgroeiende kinderen voor thuis willen blijven. Laat ze in ieder geval niet zomaar de straat op gaan, ze zijn uw verantwoordelijkheid.

Politie, brandweer en ambulancepersoneel moeten hun werk kunnen doen. Lukt dat niet, dan heeft dat gevolgen voor de slachtoffers en hulpverleners, maar ook voor de ouders. Niet alleen voor nu, maar ook voor hun toekomst. Dat zien ze zelf vaak niet, daar hebben ze u voor nodig.

Hoe de Oudejaarsnacht gaat verlopen is moeilijk te voorspellen. Het helpt wel als iedereen zijn eigen verantwoordelijkheid neemt. Ik wens alle Hagenaars en Hagenezen een vrolijke en veilige jaarwisseling. En natuurlijk een gezond en goed nieuw jaar.

Jan van Zanen,
Burgemeester van Den Haag

MARTIJN BEEKMAN

kunnen ze inloggen. Interactie met de kijkers is er continue. We zorgen voor een feestelijk tintje met veel glitter. Naast de ervaring van een leuke avond zijn er mooie prijzen te winnen zoals tegoedbonnen voor sport, spellen en kleding.'

Bingokaarten uitdelen

Yassine nodigt alle buurthuizen uit om mee te doen aan de bingo. 'Jongerenwerkers kunnen zich aanmelden bij het Stagehuis en daar de bingokaarten ophalen die zij weer kunnen uitdelen vanuit hun eigen buurthuis. We hopen op een nog grotere belangstelling als vorig jaar.'

Winterprogramma Den Haag Inside Out

De bingo van Stagehuis Schilderswijk is een van de activiteiten van het Winterprogramma van Den Haag Inside Out. Dit gratis online programma vindt plaats van 27 tot en met 31 december. Het is bedoeld voor jongeren van 17 tot 27 jaar. De gemeente organiseert Den Haag Inside Out samen met jongerenwerkers, welzijnsorganisaties en andere partners in de stad.

 Meer informatie?
denhaaginsideout.nl
volg denhaaginsideout op social media @denhaaginsideout

Veilig parkeren tijdens de jaarwisseling

Tijdens de jaarwisseling kunt u veilig en met korting parkeren in een parkeergarage. U kunt uw auto op 31 december parkeren en op 1 januari weer ophalen. Het aantal plekken is beperkt (op = op). Bij een aantal garages is het dit jaar nodig om vooraf online een plek te reserveren. Dit kan tot op 31 december. Op denhaag.nl/jaarwisseling vindt u de link om online te reserveren.

In de volgende garages kost parkeren 10 euro en krijgt u gratis twee HTM-kaartjes voor het wegbrengen en ophalen.

- Laak: Q-Park Laakhaven-HS, Rijswijkseweg 27 (online reserveren nodig)
- Escamp: Parking Leyweg I (P1), Leyweg 791 en Parking Leyweg II (P1), Hengelolaan 170 z
- Centrum: Parkeergarage Veerkaden (Q-Park), Amsterdamse Veerkade 30 (online reserveren nodig)
- Schilderswijk: Parkeergarage Haagse Markt (Q-Park), De Heemstraat 301 (online reserveren nodig)

In de volgende garage kunt u gratis parkeren, maar krijgt u geen HTM-kaartjes:

- Scheveningen: Parking Strand (BKS), Zwolsestraat 426

 Meer informatie?
denhaag.nl/jaarwisseling

Afval rond de jaarwisseling

Rond de jaarwisseling gaan verschillende afvalcontainers op slot. Om brand en schade te voorkomen. Breng uw afval op tijd weg. Leg geen afval naast afgesloten containers. Als u dat doet, is de kans op brand en schade groter.

- Verschillende ondergrondse restafvalcontainers zijn dicht op 31 december en 1 januari.
- Sommige bovengrondse containers worden voor de jaarwisseling verwijderd en weer teruggezet in het nieuwe jaar.
- Alle containers voor papier en plastic verpakkingen, blik en drinkpakken zijn dicht op 31 december en 1 januari.
- Alle containers voor textiel zijn op slot van 27 december tot en met 3 januari.
- Oud papier wordt tussen 25 december en 2 januari niet huis-aan-huis opgehaald. Kijk op de huisvuilkalender op welke dag uw oud papier dan wel wordt opgehaald.
- Heeft u grofvuil? Van 25 december tot en met 2 januari wordt er geen grofvuil opgehaald. U kunt dan zelf uw afval wegbrengen naar een afvalbrenghstation. Of u maakt vanaf maandag 3 januari een afspraak om uw grofvuil te laten ophalen.

 Meer informatie?
denhaag.nl/afval

Kerstboom laten ophalen of wegbrengen

Wilt u na de feestdagen uw kerstboom opruimen? Breng hem weg of laat hem ophalen.

- Van 3 tot en met 12 januari haalt de gemeente 1 keer per week kerstbomen op in de stad. Kijk op de huisvuilkalender wanneer de kerstbomen in uw straat worden opgehaald. Zet uw kerstboom op de ophaaldag vóór 7.45 uur op de stoep. Lees meer op www.denhaag.nl/huisvuilkalender.
- Of breng uw kerstboom naar het afvalbrenghstation aan de Plutostraat of De Werf. Vergeet niet om uw afvalpas mee te nemen. Die heeft u nodig om binnen te komen.
- In een aantal stadsdelen is er de inleveractie Verloot je boompje. Deze actie is voor kinderen tot en met 12 jaar. Lees meer op www.verlootjeboompje.nl.

Vrijwilligers helpen bij oud en nieuw

Veel inwoners zetten zich rond de jaarwisseling in voor hun stad. Vrijwilligers organiseren bijvoorbeeld activiteiten voor jong en oud. U kunt ook meehelpen.

Bent u al vrijwilliger of wilt u ook meehelpen rond de jaarwisseling in uw buurt? Meld u bij uw vaste contactpersoon of neem contact op met uw stadsdeel. De stadsdeelmedewerkers zijn op de hoogte van alle activiteiten waar u bij kunt aansluiten. Zij kunnen u ook helpen met nieuwe ideeën. Kijk op www.denhaag.nl/jaarwisseling voor de e-mailadressen per stadsdeel.

Goede voornemens voor een schone stad

Vanwege de pandemie vieren we het nieuwjaarsfeest dit jaar anders. Gelukkig kan een van de oudste tradities gewoon doorgaan: het maken van goede voornemens. Laat u inspireren door de voorbeelden op deze pagina.

Voor veel mensen begint een nieuw jaar met het schoonhouden van onze stad. Misschien stond u ook weleens vrijwillig op 1 januari 's ochtends buiten met een bezem in uw hand. Met een licht gevoel in uw hoofd veegde u de vuurwerkresten van de vorige nacht op. Daarna lag de straat er weer netjes bij. De buurman veegde ook de tegels voor zijn woning aan. Jullie gooiden het verzamelde afval in de ondergrondse container. En ook de harde werkers van het Haags Veegbedrijf en de Haagse Milieu Services rui-

Helpt u mee aan een schoner 2022?

FLEUR BEEMSTER & MARLOES LAKERVELD

men vroeg in de ochtend de meeste rotzooi al op. Ook in het nieuwe jaar houden we samen de stad schoon.

Afvalregels

We willen alle 365 dagen van het jaar in een opgeruimde straat en stad wonen. Daarom is het belangrijk om ons hier voor in te blijven zetten. Gelukkig is dat niet moeilijk

als we ons aan de afvalregels houden. Gooi uw afval netjes in de prullenbak of container. Uw grofvuil brengt u naar een afvalbrengstation of laat het gratis ophalen. Kijk voor alle informatie over afval in Den Haag op denhaag.nl/afval.

Meer doen?

Wilt u meer doen? Grijp het nieuwe jaar aan om met een schone lei te

beginnen. Laat u inspireren door onderstaande populaire goede voornemens voor 2022: meer bewegen, opruimen en duurzamer leven. Ze dragen ook nog eens bij aan een schoon Den Haag. Geen goede voornemens om af te vallen, maar wel echt goede afvalvoornemens. Op een gezond jaar en een schone stad achter de duinen!

Wist u dat...

- 8 op de 10 Nederlanders aan het einde van het jaar goede voornemens maakt?
- realistische, haalbare goede voornemens vaker slagen?
- mensen 4000 jaar geleden al goede voornemens voor het nieuwe jaar maakten?

Kijk voor video's en inspirerende verhalen over een schone stad op schoondoenwegewoon.nl

Rui Duarte, bekend als de Haagse Ploggah. 'Als je eenmaal begint is het moeilijk te stoppen.'

Meer bewegen

Wilt u wat meer bewegen tussen al dat (thuis) werken? Misschien loopt u daarom ommetjes in de eigen buurt. Dan is het u ongetwijfeld opgevallen: zwerfafval op straat. Net als fanatieke hardloper Rui Duarte. Op zijn hardlooproutes lag steeds meer zwerfafval sinds de pandemie. Dankzij plogging houdt hij zijn omgeving weer schoon. Plogging is zwerfafval oprapen terwijl je hardloopt. Het ontstond in 2016 in Zweden en verspreidde zich

al snel naar meerdere landen. Maar Rui raapt ook afval op als hij wandelt, fietst of supt. Hij houdt zijn vondsten online bij op de Instagram-pagina 'Haagse Ploggah'. Rui: 'Als je eenmaal begint is het moeilijk te stoppen. Het is bijna een verslaving.' Met zijn – vaak humoristische en energieke – foto's en video's bereikt hij steeds meer volgers. Kijk voor zijn (Engelstalige) tips over plogging op instagram.com/haagseploggah.

Opruimcoach Fabienne: 'Rust in het hoofd begint bij rust en orde in je omgeving.'

FRANK JANSEN

Opruimen

Sinds een aantal jaar is opruimen enorm populair. De vraag naar opruimadviseurs explodeerde, mede door een succesvolle Netflix-serie van de Japanse opruimgoeroe Marie Kondo. Ook in tijden van lockdowns en thuiswerken ligt het voor de hand om georganiseerder te willen leven. 'Want rust in het hoofd begint bij rust en orde in je omgeving,' verklaart de Nederlandse opruimcoach en professionele organizer Fabienne Kwakkenbos. Volgens haar geldt dat ook voor een

opgeruimde straat. 'Rommel geeft continu prikkels af; je kan er zelfs stress door ervaren. Het opruimen geeft dan rust,' legt Fabienne uit. 'En zeg nou zelf, een straat vol afval doet toch afbreuk aan een mooi en opgeruimd huis? Door een opgeruimde straat kun je zelfs jouw 'genietmoment' doorzetten wanneer je jouw opgeruimde huis binnenkomt of verlaat.'

Gebruikt frituurvet en -olie, textiel en elektronische apparaten kunt u bij de stadsboerderijen inleveren.

GEMEENTE DEN HAAG

Duurzamer leven

Veel Hagenaren maken zich zorgen over het klimaat. U wilt misschien duurzamer leven, maar waar te beginnen? Een eenvoudige, kosteloze eerste stap is uw afval scheiden. Lever bijvoorbeeld papier, plastic, glas, elektronische apparaten, frituurvet en textiel gescheiden in, dan maken bedrijven daar nieuwe producten van. Zo bestellen we traditiegetrouw tegen het einde van het jaar meer pakketjes. Maak een duurzame start van 2022 en lever de kartonnen

dozen en verpakkingen bij het oud papier in. Net als deze krant. Oliebollen mogen tijdens deze periode vast ook niet ontbreken. Gebruikt frituurvet of -olie kunt u in een afgesloten (originele) fles of pot inleveren bij een stadsboerderij of afvalbrengstation. Daar wordt biobrandstof van gemaakt. Giet frituurvet nooit in de gootsteen, want dan raakt de boel verstopt. Kijk voor meer informatie over afval scheiden op denhaag.nl/afvalscheiden.

Hulpverleners tijdens de feestdagen

Terwijl de meeste Hagenaars vrij zijn met de feestdagen, draaien de hulpverleners 'gewoon' hun diensten. Oud en nieuw is veruit de drukste 24-uurs dienst van het jaar. Ze doen hun werk onder grote druk en lopen soms zelf risico's. De mannen en vrouwen van politie, brandweer, ambulance en zorg. Wat betekent dat voor het thuisfront? Maken ze zich zorgen? Achter elke hulpverlener staat een familie. Drie van hen vertellen wat hun naasten vinden van hun werk en hoe ze vooruit kijken naar de feestdagen, voor de tweede keer in coronatijd.

Ouafa Kariouh-Daoudi: 'Familie en vrienden willen weten hoe het echt is op de IC.'

'We zien in deze golf ook veel jonge mensen'

Ik werkte nog maar kort als IC-verpleegkundige toen de pandemie uitbrak in maart 2020. Mijn familie maakte zich grote zorgen en was bang dat ik besmet zou raken. Ik dacht zelf ook even: als dit maar goed gaat. Covid komt wel heel dichtbij. Maar de beschermende kleding werkt goed. Wel kost het veel tijd en energie om je steeds aan en uit te kleden.

Nu zijn familie en vrienden vooral nieuwsgierig en willen weten hoe het echt is op de IC. Ze lezen en horen zoveel verhalen. Ik kan vertellen dat de IC's in de Haagse regio de afgelopen tijd permanent vol of bijna vol lagen. Patiënten zijn buiten de regio opgenomen, tot zelfs in het buitenland. Ook als de opna-

mecijfers zakken, dan blijven de IC-bedden nog lang bezet met covidpatiënten. Ze zijn vaak drie weken bij ons, soms wel een maand tot twee maanden.

We zien in deze golf ook veel jonge mensen. Ze waren helemaal gezond en liggen dan toch ineens aan de beademing. Dat is confronterend. Discussies aangaan over al dan niet vaccineren vind ik lastig. In mijn familie is iedereen gelukkig ingeënt. Sommige kennissen twijfelen of willen het niet. Ik probeer altijd te begrijpen waarom, maar ik vind het wel jammer.'

Ouafa Kariouh-Daoudi
IC-verpleegkundige bij Haaglanden MC

'Ik ben altijd stand-by ook tijdens de feestdagen'

In mei zijn we gestart met vaccineren op kleine tijdelijke locaties in wijken waar de vaccinatiegraad achterblijft. Dit vroeg een compleet andere aanpak. Nu moeten we het prikken en testen weer enorm opschalen. Gelukkig hebben we daar inmiddels ervaring mee. We hebben nieuwe locaties kunnen inrichten en ook weer genoeg medewerkers op de been. Veel mensen die in eerdere golven al voor ons werkten, zijn er nu ook weer bij. Verder hebben we in oktober en november extra personeel kunnen opleiden.

De pandemie zit vol onvoorspelbare wendingen. Een nieuwe variant kan alles overhoop gooien. Dit werk is geen moment routine. Elke dag kan er iets onverwachts gebeuren. Ik ben daarom eigenlijk

altijd stand-by, ook in het weekend en tijdens feestdagen. Het thuisfront is dat inmiddels gewend. We vieren de kerstdagen in kleine kring met alleen de kinderen. Het blijft belangrijk om contacten te vermijden. Eerlijk gezegd ben ik ook wel aan een paar dagen rust toe.

Testen en prikken gaat tijdens de feestdagen door. Wij zetten alles op alles om zoveel mogelijk mensen een boosterprik voor het einde van het jaar te geven. Dat betekent dat we zowel met de kerstdagen als met oud en nieuw open zijn om te vaccineren.'

Marieke Schapers
projectleider Coronaprik GGD Haaglanden

Marieke Schapers: 'Zowel met de kerstdagen als met oud en nieuw zijn we open om te vaccineren.'

Ercan Sahin: 'Mijn kinderen zijn eraan gewend dat papa vaak 's avonds en in het weekend moet werken.'

'Corona maakt het werk wel een stuk moeilijker'

Als ik een demonstratie moet begeleiden, dan maken ze zich in de familie weleens zorgen. Het kan er soms heftig aan toegaan als demonstranten zich tegen ons keren. Zij zien ons als verlengstuk van de overheid waar ze tegen protesteren. Maar wij zijn er juist om te zorgen dat zij in alle vrijheid hun mening kunnen uiten.

'Ik ben bij de politie gegaan om iets te betekenen voor de maatschappij. Met een uniform aan ben ik neutraal. Wij zijn er voor iedereen en behandelen iedereen gelijk. Corona maakt het werk wel een stuk moeilijker. Tijdens de jaarwisseling wandelden we bijvoorbeeld altijd met vrijwilligers door de wijk. Je wist precies wat er speelde en kon problemen in de

kiem smoren. Dat ging vorig jaar niet door vanwege corona. Voor dit jaar is nog veel onzeker.

Ik heb aangeboden om tijdens de kerstdagen te werken. Dan kunnen de collega's kerst vieren. Met oud en nieuw heb ik ook dienst. Mijn kinderen zijn eraan gewend dat papa vaak 's avonds en in het weekend moet werken. Dat hoort bij het politievak. En ook dat je soms risico's loopt. Als anderen een stap terugdoen, doen wij een stap naar voren. Maar natuurlijk wel verantwoord. Politie mensen zijn professionals.'

Ercan Sahin
wijkagent team Beresteinlaan in Escamp

Vrijwilligers maken de stad

Op 11 december reikte wethouder Kavita Parbhudayal de Haagse Vrijwilligersprijzen 2021 uit. Vijf vrijwilligers, twee organisatie en een team kregen een prijs. Maar alle vrijwilligers verdienen een groot compliment.

Buurt en omgeving Petra Kuiper Buurtpreventieteam Waterwijk (Voor Welzijn) 'Vrijwilligerswerk is hartstikke leuk'

■ 'In 2004 heb ik samen met de wijkagent het Buurtpreventieteam Waterwijk in Ypenburg opgericht. En nu - zeventien jaar later - lopen we nog steeds onze rondes door de wijk. In totaal heeft het team 25 vrijwilligers die in wisselende groepjes van drie op pad gaan.

Wat we doen, is vooral onze ogen en oren goed openhouden. Een kapotte straatlantaarn, een gat in de weg of een fiets gedumpt in een plantsoen, we melden het allemaal bij de gemeente. Bijna altijd wordt het dan snel daarna

aangepakt. In de winter lopen er 's avonds weinig mensen op straat. In het voorjaar en de zomer zie je wel groepen jongeren. Daar hebben we goed contact mee. Dit is een rustige en veilige wijk en dat willen we zo houden.'

Petra doet nog veel meer. Ze organiseert prikzakjes met kinderen. Gewapend met prikkers en vuilniszak-

ken lopen ze door de buurt. Ook voert ze actie voor meer verkeersveiligheid en is penningmeester van de bewonersorganisatie. Haar agenda is overvol, maar aan energie en enthousiasme geen gebrek. 'Het valt allemaal wel mee. Ik raad iedereen aan vrijwilligerswerk te doen. Het is hartstikke leuk en legt helemaal niet zo'n zware druk op je als veel mensen denken.'

FRANK JANSEN

Ontwikkeling en jeugd Debora Borghart Jong kookt voor oud

'Ik leer er ontzettend veel van'

■ Al zes jaar is Debora Borghart gastvrouw bij Jong kookt voor oud in wijkcentrum de Geest in Waldeck. Elke woensdagmiddag maakt een kookploeg van kinderen en tieners een 3-gangenmenu voor ouderen uit de wijk. De kinderen en ouderen zitten samen aan tafel. Na afloop ruimen ze de boel op. Debora heeft het talent jongeren te motiveren, te sturen en in contact te brengen met ouderen. Het zorgt voor meer onderling begrip en tolerantie in de wijk.

Ze gaat mee op met kinder- en tienerkampen en organiseert samen met jongeren grote buurt-evenementen. Vrijwilligerswerk heeft haar ook persoonlijk een heleboel gebracht. 'Ik leer er ontzettend veel van: over organiseren, over opvoeding en hoe je met groepen werkt. Je groeit door vrij-

FRANK JANSEN

willigerswerk, maar het is in de eerste plaats natuurlijk erg leuk om te doen.'

Cultuur Hasan H. Sahin Buurt Canvas 'Deelnemers gaan open als een bloem'

■ 'Meester Hasan' zo spreken zijn leerlingen hem aan. Hasan H. Sahin is oprichter van Buurt Canvas en geeft al jaren schilder- en tekenlessen in wijken als Schilderswijk, Spoorwijk en Transvaal. 'We gaan naar buurthuizen, bibliotheken en zijn op scholen. Voor de meeste deelnemers - vooral jongeren en vrouwen - is het de eerste keer dat ze serieus tekenen en schilderen. Ik kan er niks van, roepen ze in het begin. Van mij krijgen ze de garantie dat ze binnen een paar weken een mooi schilderij maken. In die tijd leren ze over perspectief, voor- en achtergrond en kleurgebruik.'

Het belang gaat verder dan een mooi doek maken. 'Ik zie deelnemers opgaan als een bloem, ze durven steeds meer en zijn trots op wat ze kunnen. Continuïteit is belangrijk. Groei kost tijd. Daarom liever niet een eenmalige workshop, maar elke week bij elkaar komen en liefst jaar na jaar. Dan zie je echt vooruitgang.'

FRANK JANSEN

Corona heeft veel creativiteit gevraagd. Toen alle locaties dicht waren, hebben de vrijwilligers schilder- en tekenpakketten samengesteld en die bij de deelnemers thuis bezorgd. Zo konden ze toch blijven schilderen. Ook is Hasan een cursus fotografie begonnen via WhatsApp. Hij gaf foto-opdrachten en beoordeelde de resultaten online. 'Niets kan ons stoppen, zegt hij.'

Sport Monique Taal Duindorp S.V.

'Vrijwilligerswerk is teamsport'

■ 'Met elkaar leuke herinneringen maken,' dat is volgens Monique Taal een van de mooie dingen van een vereniging. 'Dat je later nog eens terugdenkt aan een te gek jeugdkamp of een kampioenschap. Bij Duindorp S.V. proberen we een fijne sfeer te maken, mensen te verbinden en oog te hebben voor elkaar. Het gaat om veel meer dan voetbal. Je maakt er vrienden voor het leven.'

Monique is bestuurslid en 'aanvaller, spits en spelverdeler' bij alle activiteiten voor de jeugd. Corona heeft de vereniging behoorlijk dwars gezeten, maar ook veel creativiteit losgemaakt. 'Wedstrijden gingen niet door, maar we zijn blijven trainen en spelen. Alles binnen de regels natuurlijk. We hebben kleine toernooitjes georganiseerd. Om de jeugd iets te bieden en van de straat te houden. Onze vereniging heeft geen leden of vrijwilligers verloren door corona. Nee, het aantal jeugdteams is

gegroeid van vier naar acht.'

Haar zoons spelen bij de vereniging, haar man is er trainer en zelf begon ze ooit in een meidenelftal. 'We zijn een beetje clubgek. Ik heb nu wel een prijs gewonnen, maar die hebben we allemaal samen verdiend. Voetbal is een teamsport, maar dat is vrijwilligerswerk ook.'

Zorg en Welzijn Monique Paauwe OpenJeHart en Mantelkring 'Ik zie mensen langzaam veranderen'

■ 'Mensen met elkaar verbinden, dat doen we bij Mantelkring. We wandelen elke week met elkaar en na afloop koffie drinken. Samen met mijn collega Marian Brouwer organiseer ik mantelkringen in Haagse Hout en Ypenburg. Onze deelnemers hebben allemaal het nodige meegemaakt waardoor hun sociale kring klein is geworden. Dat kan door een echtscheiding komen of misschien door jarenlang intensief zorgen voor een partner. Om uit het isolement te raken, moet je stappen durven zetten. Dat is eng en

FRANK JANSEN

vergt moed. Bij Mantelkring is de drempel laag. Als mensen eenmaal binnen zijn, zie ik ze langzaam veranderen. Ze krijgen meer structuur in de week en kunnen weer genieten van gewone dingen.

Iedereen heeft wel een verdriet of iets dat een stempel op je leven drukt. Zelf ben ik doof en kan ik alleen dankzij een gehoorimplantaat gesprekken voeren.

Mensen die slechthorend zijn, lopen het risico geïsoleerd te raken. Ze trekken zich terug, omdat ze niet meer volgen wat er om hen heen gebeurt. Niemand merkt het, het is stil verdriet. Bij Mantelkring merken ze dat er meer manieren zijn om te communiceren. We hebben weleens stilte wandelingen. Dan kun je je toch intens verbonden voelen.'

185.000 Haagse vrijwilligers

■ 185.000 Hagenaars doen vrijwilligerswerk. Zij maken van Den Haag een sociale, sportieve, culturele en zorgzame stad. Elk jaar reikt de gemeente de Haagse Vrijwilligersprijzen uit. De winnaars krijgen een podium, maar verliezers zijn er niet. Alle vrijwilligers verdienen een groot compliment.

Uit de vele genomineerden kiest de jury jaarlijks vijf individuele winnaars, twee organisaties en een team. Tijdens een uitzending (zonder publiek) van Den Haag TV op 11 december werden de winnaars bekend gemaakt. De uitreiking bij de vrijwilligers thuis aan de voordeur was live te volgen.

Straatpastoraat Den Haag is uitgeroepen tot de Haagse Vrijwilligersorganisatie van 2021. Elke vrijdag nemen zo'n 120 dak- en thuislozen ('straatburgers') deel aan een maaltijd verzorgd door vrijwilligers. Iedereen is welkom ongeacht geloof of levensovertuiging. Het Straatpastoraat brengt Hagenaars samen uit totaal andere werelden. Aan deze prijs is een geldbedrag verbonden van € 3.500,-.

De Jonge Ooievaar uit Laak eindigde op de tweede plaats. Een groep van 25

vrijwilligers maakt zich sterk voor de wijk. Ze houden opruimacties, geven huiswerkbegeleiding en sporten met de jeugd. Jongeren maken zo kennis met vrijwilligerswerk en door hun inzet voelen ze zich sterker betrokken bij hun leefomgeving. De Jonge Ooievaar ontvangt een bedrag van € 1.500,-.

SPINT is het team van het jaar geworden. Het zijn LHBT-jongeren én heterojongeren die samen voorlichting geven op middelbare scholen over gender en seksualiteit. Ze hebben dezelfde leeftijd als hun doelgroep, vandaar de naam Stichting Peer to peer INTervention (SPINT).

Winnaars Straatpastoraat en De Jonge Ooievaar samen met wethouder Kavita Parbhudayal tijdens de feestelijke uitreiking in het Paard

HENRIETTE GUEST

De gemeente investeert flink in de stad. De aanleg van nieuw openbaar vervoer en onderhoud aan wegen, bruggen en riolering brengen onvermijdelijk hinder met zich mee. Uiteindelijk is de stad straks klaar voor de toekomst. Op deze pagina's een terugblik op de werkzaamheden die in 2021 zijn afgerond.

Klaar

Vernieuwen rails en haltes lijn 1

Om Den Haag aantrekkelijk en bereikbaar te houden investeert de gemeente in betere, toegankelijker en snellere tramverbindingen. Over een paar jaar zijn alle rode trams vervangen door modernere, lagevloer trams. In 2021 is lijn 1, de langste tramlijn van Den Haag, grotendeels geschikt gemaakt voor de nieuwe trams.

Nieuwe inrichting van de Badhuisgade.

VALERIE KUYPERS

Ruim acht maanden werd er gewerkt aan vernieuwen van tramrails van lijn 1 in het centrum rond Plein 1813 en Alexanderstraat en in Scheveningen in de Prins Willemstraat, Jurriaan Kokstraat, Badhuisgade en Gevers Deynootweg. Alle haltes zijn vernieuwd en hebben digitale reisinformatieborden ge-

cregen. De haltes werden ook beter toegankelijk gemaakt voor kindwagens en mensen in een rolstoel of scootmobiel. Gelijk met het vernieuwen van de tramsporen en de haltes zijn er andere werkzaamheden uitgevoerd. In Scheveningen zijn ook de riolering en de kabels en leidingen vernieuwd. De gevolgen

van de werkzaamheden in Scheveningen voor de directe omgeving waren groot. De smalle en dicht bebouwde straten lagen lange tijd volledig open. Het was een grote uitdaging om de huizen en de straten bereikbaar te houden. In het centrum werd ook de Willemsparkbrug volledig vernieuwd. Het ko-

mende jaar is tramlijn 16 aan de beurt. In Moerwijk, centrum en Statenkwartier gaat de gemeente aan de slag om de rails en tramhaltes van lijn 16 te vernieuwen.

Meer informatie?
denhaag.nl/tramlijnen

2021 in cijfers

- 11,28 kilometer asfalt vervangen
- 12 kilometer riool vervangen
- 7 verkeersregelinstanties vervangen. Dit zijn verkeerslichten en alles wat daarbij hoort, zoals kabels en masten.
- 360 meter kademuur vernieuwd
- 4 schoolzones aangelegd
- 1,9 kilometer rood fietsasfalt aangelegd

Meer informatie?
denhaag.nl/bereikbaarheid

Den Haag openbaar
maakt het vervoer
fiets parkeren op
auto orde

De Willemsparkbrug is in oude glorie hersteld.

VALERIE KUYPERS

Veilig van en naar het strand of de haven lopen.

GEMEENTE DEN HAAG

De sfeervolle kade van de Hooigracht.

JURRIAAN BROBBEL

Willemsparkbrug vernieuwd

Tegelijk met de werkzaamheden aan lijn 1 (artikel hierboven) is de Willemsparkbrug vernieuwd. De brug werd volledig afgebroken en tot en met de fundering weer opnieuw opgebouwd. De brug moest vernieuwd worden omdat een bacterie in het water de houten palen beschadigd. De brug maakt onderdeel uit van een beschermd stadsgezicht. De gemeente vindt het belangrijk om monumenten en het beschermde stadsgezicht zoveel mogelijk te behouden. Daarom zijn van de oude brug de herkenbare onderdelen van natuursteen opnieuw gebruikt. Door de oude brug liepen ook diverse kabels en leidingen. Deze zijn voordat de brug werd afgebroken eerst verlegd in een aparte ondergrondse kabels- en leidingenbuis. De Willemsparkbrug is in oude glorie hersteld en kan nu weer 100 jaar veilig gebruikt worden.

Houtrustweg: breder voetpad

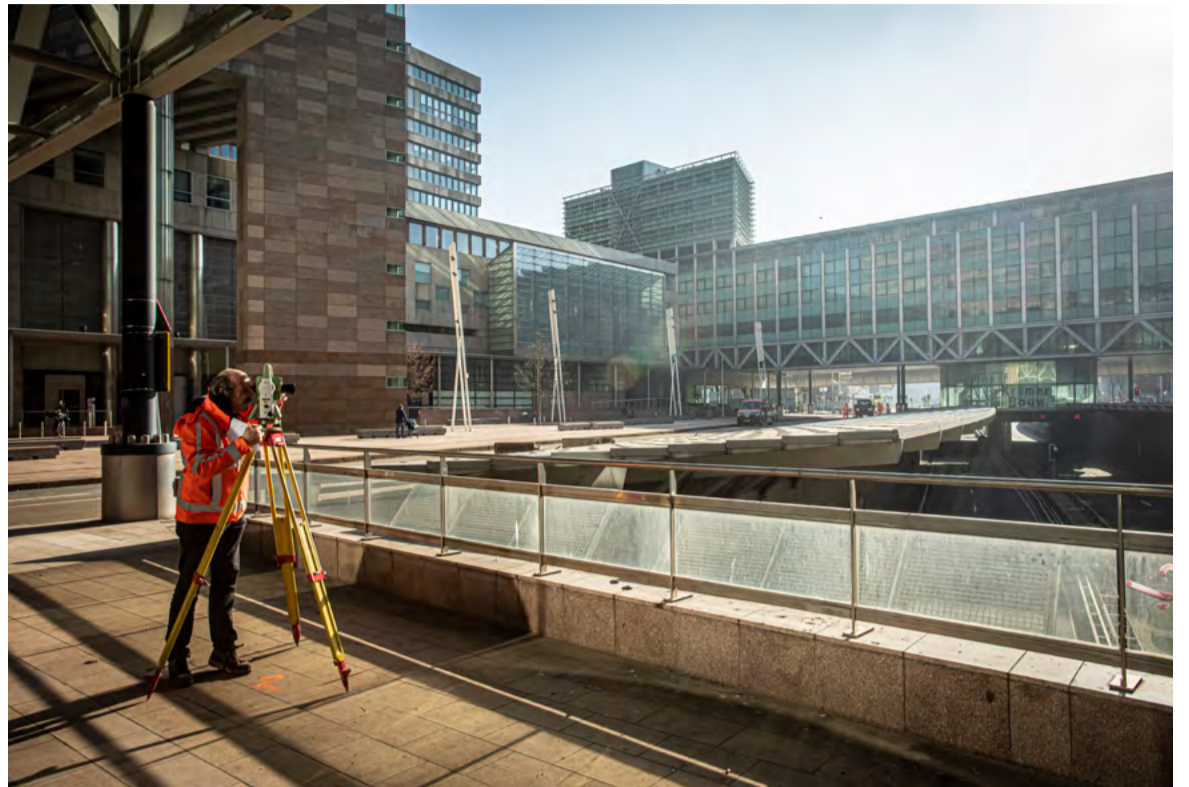
Bewoners vragen al jaren om een breder voetpad vanaf de Houtrustbrug naar de Nieboerweg. Vooral in de zomermaanden lopen voetgangers dan over het fietspad, wat gevaarlijke situaties op de Houtrustweg veroorzaakten. Daarom besloot de gemeente in 2021 om aan de kant van het kanaal een breed voetpad aan te leggen. Bij de Laan van Poot zijn nieuwe oversteekplaatsen gekomen om naar het nieuwe voetpad te lopen. Om de Houtrustweg goed te verlichten kregen de lichtmasten nieuwe armaturen. Het brede voetpad sluit nu ook goed aan op de voetpaden naar het vroegere Norfolkterrein. Wandelaars en bewoners uit de omliggende wijken kunnen nu veilig van en naar het strand of de haven lopen.

Kades Prinsessewal en Hooigracht

Dit jaar zijn de kades van de Prinsessewal en Hooigracht vernieuwd. Dat was nodig voor de veiligheid. In Den Haag staan veel oude kademuuren en bruggen op houten palen. Door een bacterie in het water zijn de houten palen van de fundering beschadigd. Het is daarom nodig deze kademuuren en bruggen te versterken of te vervangen. Bij de Prinsessewal heeft de gemeente een nieuwe manier van werken gebruikt: de jetgrout-methode. Hierdoor konden alle bomen op de Prinsessewal blijven staan. Het resultaat van de renovatie van de Hooigracht is een sfeervolle kade voor bewoners en bezoekers van de stad. Bijzonder is dat veel materialen zijn hergebruikt. De kades van de Prinsessewal en Hooigracht kunnen weer 100 jaar mee. Komend jaar werkt de gemeente ook aan veilige kades.

Renovatie Utrechtsebaan

Vanaf 17 januari gaat de renovatie van de Utrechtsebaan echt van start. Om te zorgen dat Den Haag goed en veilig bereikbaar blijft, heeft de Utrechtsebaan een onderhoudsbeurt nodig.

De afgelopen maanden deed de gemeente onderzoek naar de conditie van de weg.

JURRIAN BROBBEL

De Utrechtsebaan is het verdiepte aangelegde stuk rijksweg van de A12. De weg loopt tussen de Zuid-Hollandlaan en de gemeentegrens bij Voorburg. Hoewel het een A-weg is, is dit stuk snelweg in beheer van de gemeente Den Haag. Het is de belangrijkste toegangsweg van en naar Den Haag. Dagelijks rijden er ruim 60.000 auto's overheen. Het asfalt op dit deel van de Utrechtsebaan is aangelegd op een betonnen ondergrond. Deze ondergrond is inmiddels zo'n 50 jaar oud en begint slecht te wor-

Den Haag blijft bereikbaar

■ Veel mensen vragen zich af of de Utrechtsebaan volledig wordt afgesloten. Het antwoord is nee. De weg wordt in beide rijrichtingen gerenoveerd, maar als de rijrichting 'stad in' wordt opgeknapt, gaat dit verkeer over de rijbanen van de stad uit. Zo blijft Den Haag bereikbaar. Het verkeer 'de stad uit' wordt altijd omgeleid.

 Meer informatie?
denhaag.nl/utrechtsebaan

den. Daarom gaat de gemeente het beton repareren en het asfalt vervangen. Ook de wanden en verkeerssystemen worden vervangen. Als deze werkzaamheden klaar zijn kan de weg weer tientallen jaren mee.

Vertraging

De start van werk stond gepland voor 2021. Afgelopen zomer maakte de gemeente bekend welke aannemer het werk gaat uitvoeren. Een van de andere kandidaten was

het er niet mee eens en begon een rechtszaak tegen deze beslissing. De rechter oordeelde dat de gemeente Den Haag juist had gehandeld, waarna het werk definitief is gegund aan de beoogde aannemer. Door deze rechtszaak is er drie tot vier maanden vertraging opgetreden.

De afgelopen maanden deed de gemeente wel al uitgebreid onderzoek naar de conditie van de weg. Ook zijn de opknopwerkzaamheden voorbereid.

Start werkzaamheden 2022

Vanaf 17 januari gaat de renovatie van de Utrechtsebaan echt van start. Vanaf dat moment is de weg tot en met mei 2022 afgesloten voor het verkeer in de richting van het Prins Clausplein. Het verkeer richting Den Haag centrum en Scheveningen kan in die periode wel gebruik blijven maken van de weg. De werkzaamheden vinden plaats op het weggedeelte tussen de kruising met de Zuid Hollandlaan (S101) en de toe- en afrit 3 'Bezuidenhout'.

Ingang Victory Boogie Woogietunnel in de Vlietzoom. JURRIAN BROBBEL

Het vernieuwde Veluweplein.

HENRIETTE GUEST

De Plaats is weer een mooi, historisch plein.

VALERIE KUYPERS

Rotterdamsebaan klaar

Begin dit jaar ging de Rotterdamsebaan open voor verkeer. De weg verbindt de snelwegen (A4/A13) en de Centrumring van Den Haag met elkaar. Voor weggebruikers betekent dit dat zij naast de A12 ook van een andere route gebruik kunnen maken naar Den Haag. Vooral voor verkeer van of naar Rotterdam, Delft en Ypenburg biedt de Rotterdamsebaan uitkomst. Vanaf knooppunt Ypenburg loopt de weg door de Vlietzoom en duikt bij Drievliet met de Victory Boogie Woogietunnel onder de grond. De tunnel gaat onder een deel van Voorburg door en komt uit op de Binckhorstlaan. Daar sluit de weg bij de Neherkade aan op de Centrumring. Vanuit Rijswijk of Ypenburg rij je de Rotterdamsebaan op via de Laan van Hoornwijk.
Meer informatie op www.rotterdamsebaan.nl

Veiliger fietsen over Veluweplein

Fietsen tussen stadsdeel Escamp en de binnenstad is veiliger en comfortabeler geworden. De afgelopen maanden is hiervoor het Veluweplein flink op de schop gegaan. Vanaf de Schalk Burgerstraat is een fietspad voor beide richtingen aangelegd over het Veluweplein aan de kant van de Soestdijksekade, richting het Zuiderpark. Ook de aansluiting van de Schalk Burgerstraat aan de Hoefkade is verbeterd. En de fietsoversteek vanaf Hoefkade richting Schalk Burgerstraat. De toegang naar het Zuiderpark is verbeterd. Voor fietsers is de route over het Veluweplein de kortste en snelste verbinding tussen Escamp en de binnenstad. Het Veluweplein is onderdeel van de sterfietsroute die de binnenstad via Transvaal verbindt met Wateringse Veld. Ook wordt het Veluweplein nóg mooier door 'vergroening'. Op een later tijdstip worden nog nieuwe bomen geplant.

De Plaats is opnieuw ingericht

De hartlijn Spui-Buitenhof-Plaats-Kneuterdijk wordt opnieuw ingericht. Als eerste is de Plaats aangepakt. Door de versnipperde indeling maakte het een rommelige indruk. Het straatniveau is overal gelijk gemaakt en van het Noordeinde tot aan de Hofvijver is hetzelfde natuurstenen plaveisel gelegd. Hierdoor ontstaat er meer ruimte en rust. De weg langs de Hofvijver is alleen nog toegankelijk voor taxi's en bestemmingsverkeer. De verlichting is aangepast en de fietsparkeerplekken zijn verplaatst waardoor er meer ruimte is voor voetgangers. In de punt van het plein is een drinkfonteinje met zitverhoging gemaakt. Ook het plateau rond het standbeeld is nu een fijne plek om uit te rusten en van het uitzicht te genieten.

Warm de winter door

Lage energielasten, meer comfort, milieubewust leven in een toekomstbestendig huis. Er zijn genoeg redenen om uw woning te verduurzamen. Weet u niet waar te beginnen? Bekijk het huis voor de beste tips om energie te besparen. Informatie over de genoemde acties en subsidies van de gemeente vindt u op de website duurzamestad.denhaag.nl.

1 Woonkamer

- Laat gratis tochtstrips, led-lampen en radiatorfolie installeren via de Direct Bespaaractie.
- Voor warme voeten: kies vloerisolatie. Check de subsidie Dak-, vloer- en gevelisolatie.*
- Kies zuinige elektrische apparaten. Oude apparaten verbruiken veel meer dan moderne.
- Gesloten gordijnen houden 's avonds de warmte vast.

2 Keuken

- Stap over op inductiekoken. Check de subsidie Koken op schone energie.*
- Koop een zuinige koelkast. Koelkasten die ouder zijn dan tien jaar verbruiken erg veel energie.

3 Slaapkamers

- Vervang enkel glas door HR++ of triple glas.

4 Badkamer

- Laat gratis een waterbesparende douchekop installeren via de Direct Bespaaractie.
- Douche maximaal 5 minuten, zet een douchetimer (zandloper) neer.
- Was op 30°C en met een volle trommel.

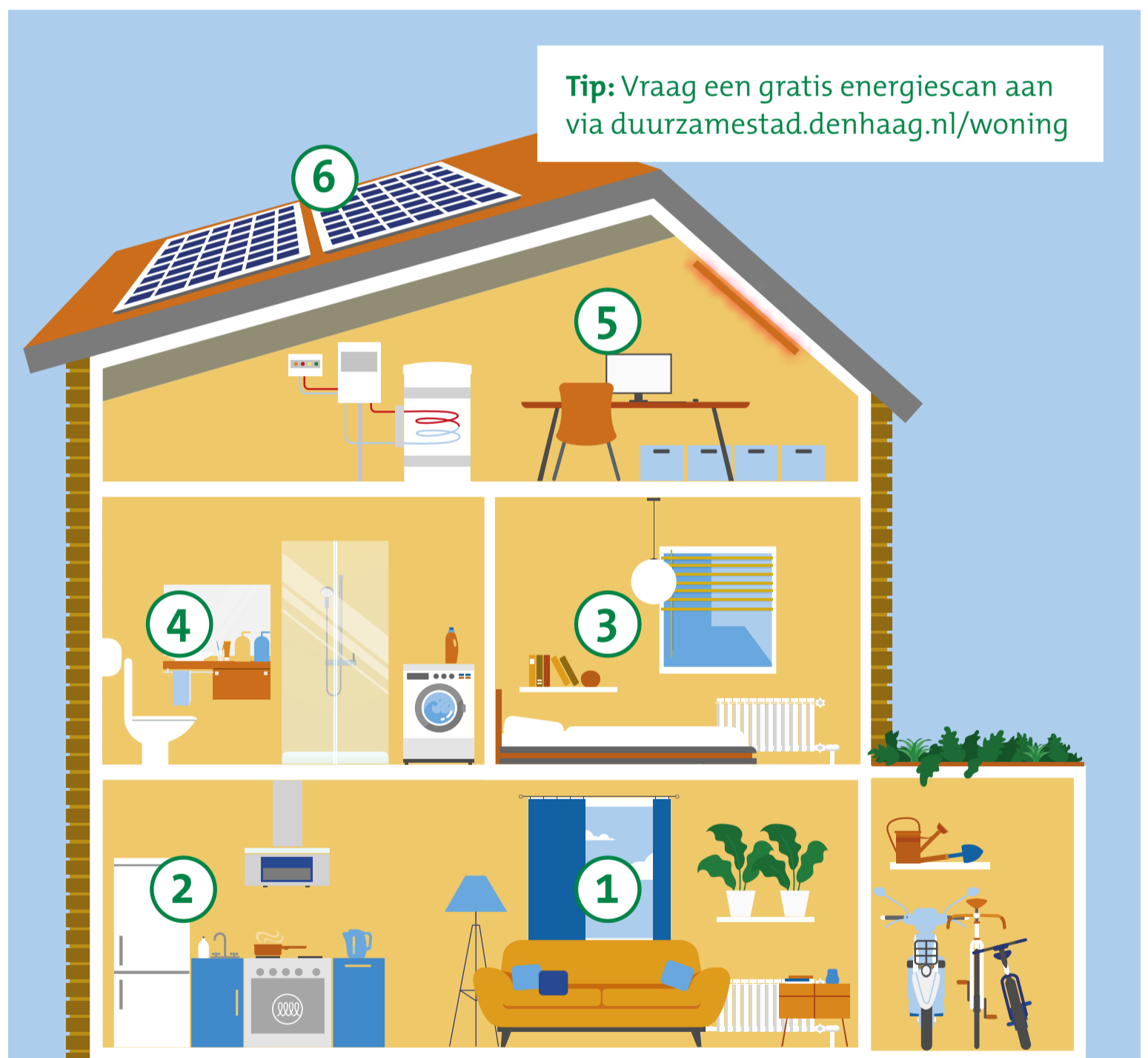
5 Zolder

- Wilt u niet de hele ruimte verwarmen maar wel een warme werkplek? Kies dan voor een infraroodpaneel.
- Laat uw cv-ketel gratis beter afstellen via de actie 'Goedkoper uw huis verwarmen'.*

6 Dak

- Isoleer uw dak. Check de subsidie Dak-, vloer- en gevelisolatie.*
- Installeer zonnepanelen.
- Vergroen uw dak met plantjes. Check de subsidie Groene daken.*

Tip: Vraag een gratis energiescan aan via duurzamestad.denhaag.nl/woning

Tip: Check uw energielabel op energielabel.nl (Milieucentraal)

Den Haag wordt een duurzame stad. Doe mee en kijk wat u al kunt doen om energie te besparen en over te stappen op schone energie. Ga voor tips en inspiratie naar de website duurzamestad.denhaag.nl van de gemeente. Of volg ons op facebook.com/duurzamestaddenhaag.

* De subsidieregelingen voor 2021 worden in 2022 naar verwachting verlengd.

Duurzaam onderhoud VvE in Mariahoeve krijgt advies op maat voor haar appartementen

‘Vaak hangt er nog een geiser’

Bij steeds meer VvE's staat verduurzamen op de agenda. Maar hoe pak je het aan? Waar te beginnen? De gemeente biedt kleine VvE's een gratis Energiescan aan en grote VvE's (vanaf tien appartementen) een Energie Maatwerk Advies, bijvoorbeeld in Mariahoeve.

Een duurzame koploper onder de ruim honderd VvE's in Mariahoeve is VvE Isabellaland 818-934. De garages en entree zijn al in 2019 voorzien van groene daken. Volgens voorzitter Carlos Martinez van Andel was dat de aanloop naar vergroening van het complete dak. 'Op de onderhoudsplanning van ons gebouw is het dak binnenkort aan vervanging toe. We willen het dan meteen laten isoleren en liefst ook bedekken met sedumplantjes.'

De VvE heeft onlangs een gesprek gehad met twee 'duurzaamheidmakelaars' van de gemeente over het opstellen van een Energie Maatwerk Advies. 'We zijn benieuwd wat eruit komt. Alles rondom verduurzamen wordt grondig uitgezocht. Hoe zit de VvE in elkaar? Welke maatregelen zijn er te nemen? En ook belangrijk: Wat betekent dat voor de maandelijkse bijdrage? Uiteindelijk moeten we als eigenaren keuzes maken voor wat haalbaar en betaalbaar is.'

Boiler en inductie

De meeste ramen in het gebouw hebben nog enkel glas. 'Bij onze VvE zijn de ramen en kozijnen voor rekening van de afzonderlijke eigenaren. Ook al zie je het belang in van dubbel glas, niet iedereen kan het betalen. Dat geldt ook voor het vervangen van de geiser en kookpitten op gas door een boiler en inductiekoken. In veel appartementen hangt nu nog een gasgeiser. Subsidie zou zeker helpen.

Carlos Martinez van Andel (links) en VvE lid Roland van Leusden van VvE Isabellaland 818-934, een duurzame koploper onder de ruim honderd VvE's in Mariahoeve.

HENRIËTTE GUEST

Energie Maatwerk Advies voor grote VvE's

Het Energie Maatwerk Advies is bedoeld voor VvE's met meer dan tien appartementen. Een gespecialiseerd extern bureau stelt samen met de VvE een stappenplan op om uw pand te verduurzamen en adviseert over daarbij horende producten zoals een energiescan. Voor VvE's in Mariahoeve is extra hulp en budget beschikbaar naast de bestaande ondersteuning voor VvE's.

 Meer informatie?
duurzamestad.denhaag.nl/hou-van-je-huis

Bij de gemeente kun je voor iedere individuele isolerende maatregel subsidie aanvragen. De Rijksoverheid heeft ook een subsidie maar dan moet je tenminste twee maatregelen voor energiebesparing tegelijk uitvoeren. Voor veel eigenaren is dat een te hoge drempel. Die regeling zou versoepeld moeten worden.'

Glaswand

De kopgevels van het flatgebouw werden al wel geïsoleerd. Voor nog meer isolatie en om kou en wind buiten te houden, wordt gedacht aan het afsluiten van de nu open galerijen met een glaswand. 'We hopen in aanmerking te komen voor een investeringssubsidie duurzame energie van de gemeente. Dit jaar kunnen er twintig VvE's gebruik van maken en in 2022 en in 2023 in totaal tachtig. Met subsidie wordt het gemakkelijker een

meerderheid van de eigenaren achter de plannen te krijgen.'

Cascade-ketels

Carlos heeft een tip voor VvE's met een centraal gestookte cv-installatie. 'We hebben negen jaar geleden twee oude cv-ketels laten vervangen door een cascadesysteem met zes kleinere ketels. Het was een investering van ruim € 42.000,-. Maar dat bedrag was in drie jaar tijd terugverdiend. De oude centrale cv-installaties in Mariahoeve gebruiken gigantisch veel gas. Een cascadesysteem is veel zuiniger. Zeker nu met de gestegen gasprijs is het lonend om hierin te investeren. Dan kun je later alsnog overgaan op gasloos verwarmen.'

 Meer informatie?
duurzamestad.denhaag.nl

Huurders Staedionflat koken voortaan op inductie

■ Alle 56 huurwoningen van de Staedionflat aan de Meppelweg in Den Haag Zuidwest zijn overgestapt op gasloos koken. De huurders kregen een inductieplaat en een nieuwe inductiepannenset cadeau. Voor de overstap naar inductiekoken heeft netwerkbeheerder Stedin de kookgasaansluiting in elke woning afgesloten en aanpassingen in de meterkast gedaan. De bewoners kregen van tevoren uitgebreide informatie

over de verandering. Bijna iedereen is enthousiast over de nieuwe manier van koken. Ook voerde de woningcorporatie renovatie- en isolatiewerk uit, zonder de huur te verhogen. Dit zorgt voor meer comfort in de woning en een lagere energierekening.

 Meer informatie?
duurzamestad.denhaag.nl/koken-op-inductie

Dak van de maand: zonnepaneel met twee zijden

In het jaar van het dak zetten we elke maand een bijzonder Haags dak in het Haagse zonnetje. In december kreeg Annelies van Ewijk uit het Statenkwartier de 'gouden dakpan'. Op het dak van haar woning uit 1904 ligt witte TPO-folie met daarop tweezijdig werkende zonnepalen. Deze wekken extra energie op. Kijk op duurzamestad.denhaag.nl/jaarvanhetdak ROOS VAN OSNABRUGGE

Duurzame warmte voor Laakhavens

■ De gemeente Den Haag heeft het bedrijf Eteck het exclusieve recht gegund om een duurzaam warmtesysteem aan te leggen in Laakhavens. Alle nieuwbouw in het gebied zal op het systeem worden aangesloten. De gebruikers zijn daarmee verzekerd van duurzame warmte en koude.

 Meer informatie?
duurzamestad.denhaag.nl

Wat vinden de fracties van... het Ontwerp Spuiplein?

Iedere maand kunnen inwoners via social media kiezen over welk onderwerp ze de standpunten van de verschillende fracties willen lezen. Deze maand kreeg het onderwerp Ontwerp Spuiplein de meeste stemmen. Haagse Stadspartij, D66 en VVD geven hun mening. Wilt u meestemmen over wat het volgende onderwerp moet worden? Volg dan het Twitteraccount van de Haagse gemeenteraad: @Gemeenteraad070

Het Ontwerp Spuiplein bestaat uit een groot gebied met halfverharding, plantvakken met bomen en een waterbassin die de zichtlijnen naar de Nieuwe Kerk, het Filmhuis en Theater aan het Spui versterken. De gevel en de entree van Amare blijven vrij en geheel zichtbaar. Dit is ook de vrije ruimte waarop evenementen tot 800/1.000 personen plaats kunnen vinden. Op 16 december vergaderde de gemeenteraad over het Ontwerp Spuiplein. Deze vergadering is terug te zien op denhaag.nl/uitzendingenraad

Het nieuwe Spuiplein met groen, water en halfverharding van gravel.

GEMEENTE DEN HAAG

Een levendig Spuiplein

Het Spuiforum zou midden op het Spuiplein gebouwd worden. Maar we kregen Amare en daardoor is het Spuiplein gelukkig niet bebouwd. Het biedt straks weer ruimte voor evenementen, ontmoeting en groen. Met skaters is in het ontwerp geen rekening gehouden, terwijl het Spuiplein voor jongeren al decennia een populaire ontmoetingsplek is om te skaten en te chillen. In de gemeenteraad heeft de Haagse Stadspartij samen met andere partijen een pleidooi gehouden voor de skaters. En met succes. Het ontwerp is nu aangepast.

Een groen plein voor iedereen

Na jaren bouwen is het eindelijk zover: Amare - de huiskamer van Den Haag - is open. Hoewel het kloppende hart van de Haagse cultuur open is, is het plein nog versteend en leeg. De nieuwe huiskamer van de stad verdient ook een mooie voortuin. Er moet ruimte zijn voor evenementen die passen bij Amare en ruimte zijn voor groen in dit versteende stuk stad. En er moet een plek zijn voor de skaters die het Spuiplein al decennia hun thuis kunnen noemen. Zo maken we van het Spuiplein een plein voor alle Hagenaars, van muzikliefhebber tot skater, van shopper tot groenliefhebber.

Het Spuiplein kan nóg mooier

Naar ons idee kunnen we nog zo veel meer met het Spuiplein! We zijn blij met de ambitie van het college en het participatieproces, maar het Spuiplein verdient nóg beter. Trek het plein van de Nieuwe Kerk bij het ontwerp en zorg dat het plan aansluit bij de grotere vergroeningsambitie voor ons centrum. Stenen moeten plaats maken voor water en groen. We moeten daarom niet kijken naar het Spuiplein als een los deel, maar als onderdeel van een vergroeningsgolf van onze stad.

De raad aan het woord

Ralf Sluijs, Hart voor Den Haag/Groep de Mos

Wij hebben grote zorgen over de lokale democratie. Al ruim een jaar vergadert en stemt de raad niet in volledige

bezetting. Zelfs met het grootste Atrium van Nederland, blijft het dagelijks bestuur tegenwerken. Dat is kwalijk. Het gaat hier namelijk om het belangrijkste democratische proces in het hoogste orgaan van de stad. Controle van de macht. Daar wordt nu zeer gemakzuchtig mee omgegaan. Maar deze stad verdient beter. U heeft uw volksvertegenwoordigers toch niet gekozen om ze met een zak chips op de bank een stemknop in te laten drukken?

Det Regts, VVD

Den Haag verdient een groene long in het centrum. Ik pleit in mijn initiatiefvoorstel 'Haagse Lanen' voor een groot-

scheepse vergroening van het gebied tussen de Hofvijver en het Spuiplein. Dit plan kan de leefbaarheid van de stad verbeteren en een toevoeging vormen voor de gezondheid van onze inwoners. De dubbele bomenrijen zorgen voor verkoeling van ons centrum en de natuurlijke afwatering vermindert wateroverlast bij stevige regenbuien. Genoeg redenen om met dit voorstel aan de slag te gaan.

Mikal Tseggai, PvdA

Kinderen die in Den Haag opgroeien, krijgen niet altijd een eerlijke kans op een goede toekomst. Het

maakt wel degelijk uit waar je weg staat, er zijn grote verschillen tussen verschillende wijken. Door corona dreigen veel kinderen alleen maar meer achterstanden op te lopen. De gemeente kan dat tegengaan door te investeren in gratis huiswerkbegeleiding, te zorgen dat alle kinderen een laptop hebben zodat ze mee kunnen doen aan online lessen en door stevig in te zetten op het tegengaan van het lerarentekort. Daar zet ik me met veel plezier voor in, samen met ouders, leraren en schoolleiders.

Stad in de raad

“ Nog meer horeca zal leiden tot horeca-obesitas. Het overgewicht waaraan de leefbaarheid, de veiligheid en het woonplezier zal bezwijken ”

Jenneke Arink namens 50 bewoners
Anna Paulownaplein
In de vergadering van de commissie Ruimte, woensdag 1 december 2021.
Onderwerp: herziening Bestemmingsplan Anna Paulownaplein.

Kort

Raadsvergaderingen

De Haagse gemeenteraad vergadert op donderdag 20 januari om 10.00 uur in de raadzaal. Alleen de woordvoerders zijn aanwezig op 1,5 meter van elkaar. Deze vergadering is zonder publiek. Het stemmen gebeurt digitaal tijdens de raadsvergadering op 20 januari vanaf 20.00 uur. De daarop-volgende raadsvergadering is op donderdag 11 februari. Kijk voor de meest actuele informatie over vergaderingen van de raad op denhaag.raadsinformatie.nl.

Informatie

Wilt u spreken in de raad?

Iedereen kan spreken tijdens raads- en commissievergaderingen over onderwerpen die op de agenda staan. Dit heet 'Stad in de raad'. Voor inlichtingen hierover of om u aan te melden, kunt u terecht bij de griffie: telefoon (070) 353 31 31 of e-mail griffie@denhaag.nl.

Informatie over de raad

Informatie over de raad, de volledige agenda's, besluiten en verslagen van de raad en commissies vindt u op www.denhaag.nl/gemeenteraad. De stukken zijn ook in te zien bij het Den Haag Informatiecentrum (Stadhuis, Spui 70).

Een vergadering volgen

Kijk op www.denhaag.nl/uitzendingenraad voor een live uitzending van de commissie- of raadsvergaderingen. Raadsvergaderingen zijn ook live te zien op Den Haag TV (Ziggo kanaal 40)

Adres gemeenteraad

Postbus 19157
2500 CD Den Haag
E-mail: raad@denhaag.nl

Raadsvergaderingen

Donderdag 20 januari vanaf 10.00 uur beraadslaging en vanaf 20.00 uur digitaal stemmen

Meer informatie?
denhaag.nl/gemeenteraad

De fracties in de gemeenteraad zijn verantwoordelijk voor de inhoud van deze pagina.

Leerlingen van het François Vatel vmbo in Mariahoeve vieren dit jaar voor het eerst Paarse Vrijdag. 'Anderen kunnen niet bepalen wat voor gevoelens ik mag hebben.'

FRANK JANSEN

Jongens die op jongens vallen. Meisjes op meisjes. Op elke school lopen ze rond. En misschien ook transgender-leerlingen. Maar kun je daar openlijk voor uitkomen? Op scholen met een GSA-netwerk wordt daaraan gewerkt, zoals op François Vatel vmbo.

Een school waar je jezelf kunt zijn

Dienbladen vol paarse koeken met in het midden een regenboogvlaggetje. Ze zijn gebakken door leerlingen van François Vatel vmbo in Mariahoeve. In de eerste pauze worden de koeken uitgeserveerd. In een mum van tijd zijn de volle dienbladen leeg. De school doet vandaag mee aan de viering van Paarse Vrijdag (10 december). Zo gretig als leerlingen paarse koeken pakken, zo lastig is het om over 'paarse' onderwerpen te praten.

Gevoelens

'Ik ben er altijd voor uitgekomen wie ik ben,' vertelt Martina (16). 'Anderen kunnen niet bepalen wat voor gevoelens ik mag hebben. Dat ik er open over ben, valt niet overal goed. Na een tijd heb ik me afgesloten voor nare opmerkingen. Het voelde soms wel eenzaam. Ik zit nu in mijn laatste jaar en wil andere leerlingen helpen om zichzelf te kunnen zijn op school. Daarvoor hebben we een GSA-groep opgericht.'

Queer Support Den Haag

De gemeente steunt Paarse Vrijdag. Als blijk van waardering kregen alle Haagse scholen met een GSA-groep een taart en een bedankbriefje. Burgemeester en wethouders droegen een paars element in hun kleding. Wethouder Kapteijns hees bij het stadhuis en het internationaal homomonument de regenboogvlag. Queer is iedereen die buiten de traditionele hokjes 'man' en 'vrouw' valt. Het is een breed begrip: van homo's en lesbiennes tot transgenders. Op de nieuwe website Queer Support Den Haag staat wat er in de stad voor hen allemaal te doen is. En dat is veel. De website geeft een compleet overzicht.

Meer informatie?
queersupportdenhaag.nl/gsanetwerk.nl

Gender & Sexuality Alliance (GSA) is een landelijk netwerk van leerlingen op middelbare scholen. Ze willen bereiken dat je op school openlijk kunt uitkomen voor je seksuele geaardheid en gender (de sekse die voor je gevoel bij je past). En zonder bang te hoeven zijn voor negatieve opmerkingen, pestereien of uitsluiting. In Den Haag hebben nu zeven scholen een actieve GSA-groep.

Vijftien leerlingen

Op François Vatel is onderwijsassistent Dennis Heintz begeleider van de groep. Dit schooljaar zijn ze begonnen. 'We hebben het stappenplan van het GSA-netwerk gevolgd. Eerst heeft Esmée Geertsma van COC Haaglanden een ronde gemaakt langs alle klassen en verteld over gender en seksualiteit en over de plannen voor een GSA-groep. Daarop hebben zich meteen vijftien leerlingen gemeld. Dat het hier zo sterk leeft, had ik niet verwacht.'

'Ik ben blij met onze groep,' vertelt Toby (13). 'We zijn een soort van

vrienden geworden. Hiervoor kende ik de meesten niet. Op woensdagmiddag komen we bij elkaar en in de pauzes zoeken we elkaar op. Je kunt gewoon zeggen wat je denkt en voelt. De anderen snappen wat je bedoelt. Voor mij is school een stuk leuker geworden.' Ach (14) vult aan: 'Ik weet zelf vrij goed wie ik ben, maar niet iedereen is daar al helemaal uit. Dat is niet gek. Je bent niet in de war of zo. Ontdekken wie je bent is heel normaal. Binnen onze groep kun je daarover praten. Ook buiten school. We hebben een community op Discord, een soort WhatsApp voor jongeren.'

Paarse Vrijdag

Paarse Vrijdag is in 2010 ontstaan in America. Scholieren organiseren een speciale dag voor steun aan de lesbiennes, homo's, biseksuelen en transgenders onder hun medeleerlingen. In de 'regenboogvlag' staat de kleur paars voor bezieling, enthousiasme en passie. François Vatel vmbo doet dit jaar voor het eerst mee. Toby: 'We hebben leerlingen en docenten ge-

vraagd iets paars te dragen vandaag. Bijna alle docenten doen dat, bij de leerlingen zie ik het nog niet veel. Ze moeten er nog aan wennen.' Toby heeft zelf een paarse trui aan versierd met kleine paarse kerstballen.

Coming-out

'Waar wij het over hebben, gaat iedereen aan,' zegt Dennis. 'Als een jongen zegt: Ik heb een vriendin, dan is dat ook een soort coming-out. Maar niemand heeft het daarover, want dat is zogenaamd normaal. Eeuwenlang had je alleen man-vrouw. Alles wat daarbuiten viel, was niet oké. Dat zit in onze cultuur ingebakken. Hetero's vinden het net zo goed ingewikkeld om over hun seksualiteit en gender te praten.'

Wat hoopt Ach te bereiken met acties als Paarse Vrijdag? 'Het zou heel fijn zijn als 'homo' niet meer als scheldwoord wordt gebruikt. Je hoort het zo vaak. Zonder erbij na te denken, wordt het eruit gegooid. Dat doet elke keer pijn ook al is het niet voor mij bedoeld.'

Huur een **buurttuin** bij de gemeente

Inwoners van Den Haag kunnen van 15 maart tot 15 november voor 36 euro een buurttuin huren van de gemeente. Daar kunt u zelf groente, fruit en bloemen verbouwen. Alle tuinen zijn 15 vierkante meter en vragen zeker 4 uur onderhoud per week. Denk aan onkruid wieden, netten zetten, opbinden, watergeven en oogsten. U bent verplicht om de tuin netjes

bij te houden. Inschrijven voor het tuinseizoen 2022 kan tot eind december via www.denhaag.nl/buurttuinen. Bij teveel aanmeldingen wordt er half januari geloot. Kijk voor ideeën over eten uit eigen tuin op www.hethaagsegroen.nl

 Meer informatie?
denhaag.nl/buurttuinen

Zelf groente, fruit en bloemen verbouwen.

FRANS VAN HILTEN

Sport voor kinderen

27 DEC In de kerstvakantie zijn er in alle Haagse stadsdelen gratis sporttoernooien voor kinderen en jongeren van 8 tot 17 jaar. Je kunt kiezen voor zaalvoetbal, basketbal of tennis. Ontdek op gogo.denhaag.nl welk toernooi er bij jou in de buurt is en schrijf je snel in.

De winnende teams worden beloond met een clinic van een professionele freestyle voetballer, een prof-basketbalspeler van The Hague Royals of van een prof tennisser.

 Meer informatie?
gogo.denhaag.nl

In de kerstvakantie zijn er toernooien in alle stadsdelen.

SEBASTIAAN NEDERHOED

Wandelroute langs buitenkunst Centrum

Even een frisse neus halen tijdens de feestdagen? En ook nog eens nieuwe dingen ontdekken? Kom naar het centrum van Den Haag en loop het Rondje Centrum: een wandelroute die langs een kleine twintig kunstwerken voert. U belandt op onverwachte plekken. De kunst op straat laat je de stad

van een andere kant zien. De route staat op www.bkdh.nl, een nieuwe website met alle kunstwerken die in de stad op straat staan. Volgend jaar komen er meer routes.

 Meer informatie?
bkdh.nl

Platenhoezen op de tentoonstelling in Filmhuis Den Haag.

GOVERT KREUK

Reis door de geschiedenis van de **filmmuziek**

De tentoonstelling The Sound of Cinema van Filmhuis Den Haag dompelt je onder in de geschiedenis van de filmmuziek. Online valt er van alles te beleven. Ook is er een kleine tentoonstelling in het filmhuis.

Zonder muziek blijft er weinig over van een film. Want hoe eng is Jaws zonder geluid, hoe episch Star Wars zonder aanzwellend orkest? En hoe verliefd zijn Olivia Newton John en John Travolta zonder disco beat?

Muziek maakt films compleet, zonder dat je dat altijd doorhebt. Vaak kun je die muziek ook goed buiten de bioscoop luisteren, los van de film. Die soundtracks

worden op plaat uitgegeven compleet met de mooie platenhoezen voor de tentoonstelling. Met een aantal van die platenhoezen is in het Filmhuis een kleine tentoonstelling te zien over de geschiedenis van de filmmuziek. De tentoonstelling begint met de filmmuziek uit de vroege 20e eeuw en eindigt in de jaren 80, toen de cd zijn intrede deed en de platenhoezen verdween.

 Meer informatie?
filmhuisdenhaag.nl/sound-of-cinema

Podcastserie gemeentearchief

In de audio-collectie van het Haags Gemeentearchief zitten veel geluidsjuweltjes. Ruiter maakte daar op verzoek een zevendelige serie podcasts van met als titel Het Luisterarchief. Vanaf 1 december verschijnt elke twee weken een nieuwe aflevering met Haagse verhalen rondom de geluidsfrag-

menten. Thema's zijn het Haagse lied, de roemruchte fotograaf Simon Smit en Haagse reclameplaatjes.

 Meer informatie?
haagsgemeentearchief.nl

Wall Painting no.294, 2010, Jan van der Ploeg.

RALPH KÁMENA

Nieuwjaarsduik in je eigen huis

Vanwege de coronamaatregelen gaat de Nieuwjaarsduik op het strand van Scheveningen ook dit jaar niet door. Wie zich toch wil onderdompelen in koud water kan op 1 januari om 12.00 uur meedoen met de Thuisduik.

 Meer informatie?
nieuwjaarsduik.nl

Vissermannen On Tour

Op de buitenexpositie 'Vissermannen On Tour' sta je oog in oog met twaalf vissermannen, gefotografeerd door Roderik Rotting. Met deze portretten wil Muzee Scheveningen mensen laten kennismaken met de visserij en de Scheveningse cultuur. Door de QR-codes op de portretten te scannen kun je de persoonlijke verhalen van de Vissermannen beluisteren. De buitenexpositie Vissermannen On Tour is te zien tot 25 februari en is onderdeel van de tentoonstelling Vissermannen Zout & Zoet bij Muzee Scheveningen.

 Meer informatie?
muzeescheveningen.nl

De buitenexpositie is te zien tot 25 februari.

DE SCHAAPJESFABRIEK

Fietstour in kerstsfeer

Den Haag en Scheveningen tellen rond de feestdagen veel feestelijke verlichte straten. Op de website denhaag.com is een fietstour uitgezet langs de mooiste kerstbomen en kerstversieringen in de stad.

 Meer informatie?
denhaag.com